

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΆΛΛΟΙ»**ΚΡΙΤΗΡΙΟ 26616****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****[Διαπολιτισμική εκπαίδευση]**

Το κείμενο είναι απόσπασμα άρθρου της Καραβίδα Μαρίας, το οποίο αποτέλεσε υλικό μελέτης στο πλαίσιο της επιμόρφωσης με θέμα τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση που οργάνωσε το Κ.Ε.Δι.Βι.Μ. του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και το ΕΕΠΕΚ.

[...] Η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί μία έννοια, η οποία έχει ως σκοπό την προετοιμασία ανεξάρτητων ανθρώπων για τη συμμετοχή τους σε μια δημοκρατική, πολυπολιτισμική κοινωνία που χαρακτηρίζεται από την πολιτιστική, εθνική, γλωσσική και θρησκευτική διαφορά και ανισότητα. [...]

Ως αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης θεωρούνται η εκπαίδευση για την ενσυναίσθηση, η εκπαίδευση για την αλληλεγγύη, η εκπαίδευση για το διαπολιτισμικό σεβασμό και η εκπαίδευση εναντίον του εθνικιστικού τρόπου σκέψης. [...] Επίσης, η αναγνώριση της ισοτιμίας και της αλληλεπίδρασης των πολιτισμών, η υιοθέτηση της άποψης ότι άνθρωποι διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης έχουν ισότιμο μορφωτικό κεφάλαιο, η εξασφάλιση για όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους του δικαιώματος για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στην καθημερινή ζωή και η επικέντρωση της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής δραστηριότητας στον άνθρωπο που ζει και αναπτύσσεται κάτω από συγκεκριμένες πολιτισμικές συνθήκες. [...]

Η αλληλεγγύη συνιστά απαραίτητη κοινωνική αξία για την προάσπιση της ετερότητας. Χωρίς την αλληλεγγύη των άλλων ανθρώπων, το άτομο δε δύναται να αντιμετωπίσει επιτυχημένα τις δυσκολίες και τα προβλήματα που ανακύπτουν εξαιτίας της εθνικής, εθνοτικής, θρησκευτικής, γλωσσικής, πολιτισμικής, αλλά και οικονομικής ετερότητάς του, με αποτέλεσμα με την πάροδο του χρόνου να περιθωριοποιείται με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Άλλωστε, υπάρχει πληθώρα περιπτώσεων που άνθρωποι, οι οποίοι δεν έτυχαν της αλληλεγγύης των συνανθρώπων τους, οδηγήθηκαν στην περιθωριοποίηση. [...]

Η αρχή της εξασφάλισης για όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους του δικαιώματος για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στην καθημερινή ζωή προϋποθέτει κοινωνικές αξίες όπως: οι ίσες ευκαιρίες, ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα (όπως αυτό της εκπαίδευσης), η φροντίδα και η αγάπη και συνιστά ένα σημαντικό βήμα για την προάσπιση

της ετερότητας. Χωρίς την ύπαρξη των παραπάνω αξιών δεν υφίσταται ουσιαστικός σεβασμός στην ετερότητα με αποτέλεσμα: σε εκπαιδευτικό επίπεδο, την αύξηση της διαρροής του μαθητικού πληθυσμού από το σχολείο και σε κοινωνικό επίπεδο, την αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που ζουν στο περιθώριο, υπό αντίξοες συνθήκες, κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Συμπερασματικά, οι αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης [...] συνεισφέρουν, άμεσα ή έμμεσα, τα μέγιστα στην προάσπιση της ετερότητας και συνεπώς, στην ομαλή λειτουργία του κοινωνικού συνόλου. Η προάσπιση της ετερότητας πρέπει να επιτυγχάνεται πάντοτε με σεβασμό στην ατομική και ομαδική αξιοπρέπεια χωρίς κανενός είδους ίχνος ευτελισμού ή υποβάθμισης της ανθρώπινης προσωπικότητας.

A1. Πώς συνδέεται ο τίτλος με το υπόλοιπο κείμενο; Τεκμηριώστε την απάντησή σας παραπέμποντας στο μη λογοτεχνικό κείμενο.

Μονάδες 15

A2.

α) Να βρεθεί η δομή της τελευταίας παραγράφου του μη λογοτεχνικού κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να γράψετε μία αντώνυμη λέξη για καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις του μη λογοτεχνικού κειμένου: την αλληλεγγύη, ισότιμο, απαραίτητη, πληθώρα, ουσιαστικός

Μονάδες 5

A3. Σε ένα άρθρο σου (200-250 λέξεων) στη σχολική εφημερίδα να εξηγήσεις γιατί είναι απαραίτητη η διαπολιτισμική εκπαίδευση στη σύγχρονη εποχή και τι θεωρείς ότι μπορεί να προσφέρει στους μαθητές.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

M. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗΣ (1908-1960)

Απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Μ. Καραγάτση «Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΥΠΝΟΣ», Βιβλιοπωλείον της «ΕΣΤΙΑΣ», Ι.

Δ. Κολλάρου.

Το ραδιόφωνο έπαιζε πολύ ευχάριστα κομμάτια. Ρούμπες της Κούβας και ταγκό αργεντινά. Του Μιχάλη του άρεσε να τρώει ακούγοντας ελαφρή μουσική. Στην αρχή, το δείπνο πήγε σιωπηλά. Κ' έξαφνα, η Μανιώ άνοιξε την κουβέντα.

- Εμείς, μπαμπά, είμαστε χριστιανοί ορθόδοξοι, δεν είν' έτσι;
- Έτσι είναι.
- Η κυρία Ιουλία είναι καθολική;
- Ακριβώς.
- Τι διαφορά έχουν οι ορθόδοξοι από τους καθολικούς;

Ω, διάβολε! Πώς να εξηγήσεις όλ' αυτά σ' ένα κοριτσάκι δέκα χρονών; Ο Μιχάλης ζαρώνει τα φρύδια και παίρνει ύφος πολύ σοφού ανθρώπου.

- Τον παλιό καιρό, όλοι οι χριστιανοί ήσαν ορθόδοξοι. Είχαν συμφωνήσει, δηλαδή, τι ακριβώς ήταν ο Θεός, ο Χριστός και το Άγιο Πνεύμα. Και μάλιστα, για να μην πιστεύει ο ένας το ένα κι ο άλλος το άλλο, μαζεύτηκαν όλ' οι Δεσποτάδες κ' έκαναν το Πιστεύω. Το ξέρεις το Πιστεύω;

- Ναι. Μας το έμαθαν στο σχολείο.
- Ό,τι ακριβώς λέει το Πιστεύω, αυτό ακριβώς πιστεύουμε εμείς οι ορθόδοξοι.
- Μα, καλέ μπαμπά – λέει η Μανιώ – εγώ δεν καταλαβαίνω τι λέει το Πιστεύω!
- Είσαι μικρή ακόμα. Όταν μεγαλώσεις λιγάκι, θα στο εξηγήσουν στο σχολείο. Τότε θα καταλάβεις τι λέει το Πιστεύω, αλλά δεν θα καταλάβεις ποτέ τι ακριβώς θέλει να πει.

Η Μανιώ κοιτάει τον πατέρα της μην καταλαβαίνοντας, ενώ η Λευκή ξεροβήχει με σημασία.

- Καλά, καλά, λέει σιγά ο Μιχάλης στη Λευκή. Και συνεχίζει την αγόρευσή του:
- Γίνηκε, που λες, μεγάλος καβγάς ανάμεσα στους Δεσποτάδες, αν ο Υιός ήταν ομοιούσιος ή ομοούσιος τω Πατρί.

- Τι πάει να πει αυτό;
- Αν δηλαδή ήταν από την ίδια ουσία με τον Πατέρα, ή, όχι από την ίδια αλλ' από όμοια...

Η Μανιώ σκάει στα γέλια.

- Τι αλλόκοτο πράμα είναι πάλι αυτό; Το ίδιος, δεν είναι ίδιο με το όμοιος; «Ίδιος κι όμοιος», δε λέμε;

B1. Ποια είναι τα βασικά πρόσωπα του λογοτεχνικού κειμένου και η μεταξύ τους σχέση;

Μονάδες 15

B2. Στο λογοτεχνικό απόσπασμα κυριαρχεί ο διάλογος. Τι προσδίδει στο κείμενο και ποιος ο σκοπός του συγγραφέα;

Μονάδες 10

B3. (μονάδες 25)

Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο Μιχάλης εξηγεί στη μικρή Μανιώ τη διαφορά Ορθοδόξων και Καθολικών, η οποία αφορά μια λεκτική λεπτομέρεια, όπως την παρουσιάζει. Για ποιο λόγο η μικρή Μανιώ έκανε αυτή την ερώτηση και πώς θα βλέπει την κυρία Ιουλία μετά την απάντηση του Μιχάλη;

ή

2. Να φανταστείς πως είσαι η μικρή Μανιώ και γράφεις τις σκέψεις σου για την κυρία Ιουλία, μετά την απάντηση του πατέρα σου για τη διαφορά μεταξύ ορθοδόξων και καθολικών.

Μονάδες 25